

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

**Факультет іноземної філології
Кафедра прикладної лінгвістики**

СИЛАБУС

Нормативного освітнього компонента

**УКРАЇНА ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ: ПОЛІТИКА, КУЛЬТУРА,
МОВА, ІСТОРІЯ**

підготовки спеціальності освітньо-професійної програми	Бакалавра 035 Філологія Мова і література (німецька). Переклад
форма навчання	Денна
курс	1-й
семестр	I

Луцьк 2023

Силабус освітнього компонента «УКРАЇНА ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ: ПОЛІТИКА, КУЛЬТУРА, МОВА, ІСТОРІЯ» підготовки бакалавра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньо-професійною програмою **Мова і література (німецька). Переклад.**

Розробник: доктор філологічних наук, професор кафедри прикладної лінгвістики Біскуб І.П.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

доц. Пасик Л. А.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри прикладної лінгвістики

протокол № 1 від 30.08.2023 р.

В.о. завідувача кафедри:

Берладин О.Б.

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (німецька). Переклад Бакалавр	Циклу професійної підготовки
Кількість годин/кредитів 90 год. / 3 кредити		Рік навчання 1-й
		Семестр 1-ий
		Лекції 18 год.
ІНДЗ: передбачено		Практичні (семінарські) 28 год. Консультації 6 год.
		Самостійна робота 38 год.
Мова навчання	Форма контролю: залік	
	Українська, англійська	

II. Інформація про викладача

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Біскуб Ірина Павлівна
Науковий ступінь	доктор філологічних наук
Вчене звання	Професор
Посада	Професор кафедри прикладної лінгвістики
Контактна інформація	м. т. (066)1891014
	ibiskub@vnu.edu.ua
Дні занять	Електронний розклад: http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi
	Заняття за розкладом. Консультації: в день проведення лекцій/ семінарських занять (за попередньою домовленістю).

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу. Євроінтеграційний курс України, покладений в основу зовнішньої та внутрішньої політики України, вимагає поглибленої уваги у системі підготовки студентів у закладах вищої освіти. Освітня компонента 1 (ОК 1) була уведена до навчального плану за результатами опитування студентів після упровадження модуля Жана Моне «Мовна політика ЄС». Студенти факультету іноземної філології потребують сучасних знань щодо культурних, політичних, історичних та мовних зв'язків України та Європейського Союзу. Перелік тем навчального курсу сконцентрований навколо формування навичок для усвідомлення цінностей вільного громадянського суспільства, верховенства права, реалізації прав і свобод людини. Буде також запропонований огляд та ретельний аналіз основних

векторів євроінтеграції України з урахування важливої ролі іноземних мов у цьому процесі, усвідомлення важливості філологічних знань загалом та володіння іноземними мовами зокрема у розбудові України та її цілеспрямованому русі до ЄС. **Предмет** курсу – культурні, політичні, історичні та мовні зв'язки України та Європейського Союзу, розуміння і повага до мовного і культурного розмаїття, формування демократичних цінностей.

2. Пререквізити й постреквізити. Теоретичне й практичне підґрунтя курсу «Україна та Європейський Союз: політика, культура, мова, історія» утворюють базові знання, отримані з курсу «Історія України» у середній школі та під час підготовки до ЗНО з цього предмету, а також рівень володіння іноземними мовами (англійською або німецькою та французькою) на рівні А2. До **постреквізитів** курсу належать «Англійська (німецька, французька) мова», «Теорія і практика перекладу».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни. Метою викладання навчальної дисципліни «Україна та Європейський Союз: політика, культура, мова, історія» є формування в студентів системи знань і вмій, скерованих на розв'язання складних спеціалізованих задач та практичних проблем в галузі філології, що передбачає застосування культурологічних, історичних, політичних та філологічних знань.

До основних **завдань** належать:

1. ознайомити студентів з історією, передумовами виникнення та основними етапами формування Європейського союзу;
2. окреслити основні фактори успішної багатокультурної та багатомовної політики ЄС;
3. встановити історичні, культурні, політичні та мовні зв'язки України та Європейського Союзу;
4. визначити місце та роль іноземних мов у формуванні громадянського суспільства, забезпечення основних прав і свобод особистості;
5. сформувати у студентів повагу до загальнолюдських та Європейських цінностей, здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства.

Методи навчання. Під час викладання курсу «Україна та Європейський Союз: політика, культура, мова, історія» використовуються такі методи навчання:

Традиційні:

- Відповіді на запитання і опитування думок студентів.
- Аналіз історій і ситуацій;
- Дискусії, дебати, полеміки;
- Відпрацювання навичок. робота в групах.

Інноваційні:

- *Проектно-дослідницький метод* – при підготовці ІНДЗ;
- *Метод кейсів* – при підготовці до колоквиумів передбачає групове та індивідуальне вивчення євроінтеграційних особливостей окремих країн – членів ЄС, проведення опитування, та подальше аналітичне презентація результатів.

- *Дискусії, дебати, полеміки* - всебічний розгляд проблемного питання. Як правило, обирають пропонента і опонента. Перший пропонує свою позицію як відповідь на питання, другий намагається спростувати думку пропонента. Аудиторія ділиться на дві групи, які підтримують двох головних учасників, хоча кожен слухач може висловлювати свою точку зору. Головні учасники дискусії повинні чітко аргументувати свої думки, наводити реальні приклади і докази. Переможцем стає той, кому вдалося переконати більшу частину аудиторії, або чиї докази були найбільш ґрунтовними.

- *Аналітичне есе* – студентам пропонується проблемне питання, висвітлення якого передбачає формування власних критеріїв порівняння, здійснення аналітичного резюмування та аргументування власної точки зору.

4. Результати навчання (компетентності). Опанувавши курс «Україна та Європейський Союз: політика, культура, мова, історія» студенти здобудуть такі загальні компетентності:

✓ здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі, пов'язані з усвідомленням місця і ролі України на шляху до Євроінтеграції, подальшого працевлаштування та особистісного зростання (**ІК**);

✓ здатність реалізувати свої громадянські права і обов'язки як члена суспільства (**ЗК1**);

✓ здатність усвідомлювати Європейські історичні, культурні цінності та необхідність розвитку України відповідно до Європейських орієнтирів (**ЗК2**);

✓ здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення українського суспільства на основі розуміння історії Європейського Союзу та формування зв'язків України та ЄС (**ЗК2**);

✓ здатність поважати історичні, політичні, багатокультурні, багатомовні аспекти розвитку України та Європейського Союзу;

✓ здатність бути критичним і самокритичним в оцінці політичної, історичної, культурної ситуації в Україні та світі (**ЗК 4**);

✓ здатність оволодівати сучасними знаннями про розвиток євроінтеграційних процесів в Україні (**ЗК5**);

✓ здатність до пошуку інформації у відкритих та спеціалізованих електронних джерелах України та ЄС (**ЗК6**);

✓ здатність працювати у проектних групах (**ЗК8**);

✓ здатність до абстрактного мислення, узагальнення тенденцій розвитку зв'язків України та ЄС (**ЗК 10**).

Очікувані **програмні результати навчання**. Студенти, які прослухали курс «Україна та Європейський Союз: політика, культура, мова, історія», здатні:

- ✓ вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації **(ПРН 1)**;
- ✓ ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати **(ПРН 2)**;
- ✓ організовувати процес свого навчання й самоосвіти **(ПРН 3)**;
- ✓ розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства **(ПРН 4)**;
- ✓ співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо **(ПРН 5)**;
- ✓ використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності **(ПРН 6)**;
- ✓ характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію **(ПРН 9)**;
- ✓ знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності **(ПРН 10)**.

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.							
Україна та Європейський Союз: політика, історія							
Тема 1. АЛ: Угода про асоціацію між Європейським Союзом (ЄС) і Україною		2	2		4	1	6
Тема 2. Історія створення Європейського Союзу		2	2		4		6
Тема 3. Етапи розширення ЄС		2	4		4	1	12
Тема 4. Основні інститути ЄС. Географія та демографія ЄС		2	4		4	1	12

Тема 5. Правові механізми ЄС. Захист прав людини. Правове регулювання відносин України з Європейським союзом		2	4		4	1	12
Разом за модулем 1		10	16		20	4	48
Змістовий модуль 2.							
Україна та Європейський Союз: міжкультурні та міжмовні зв'язки							
Тема 6. Мовна політика ЄС		2	2		4		4
Тема 7. Мажоритарні, міноритарні та регіональні мови в ЄС. Мовна освіта в Україні та ЄС.		2	4		4	1	12
Тема 8. Освітні та культурні проекти ЄС. Еразмус +		2	4		4	1	12
Тема 9. Комунікативна стратегія ЄС. Е-демократія в Україні та ЄС.		2	2		6		4
Разом за модулем 2		8	12		18	2	32
Разом протягом семестру		18	28		38	6	80
Види підсумкових робіт							Бал
ІНДЗ							20
Усього	90	18	28	-	38	6	100

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Таблиця 4

Тема	Кількість Годин		Питання для самостійного опрацювання
	денна форма	заочна форма	
Тема 1. АЛ: Угода про асоціацію між Європейським Союзом (ЄС) і Україною	4	7	Політичні та економічні аспекти Угоди про асоціацію Україна-ЄС
Тема 2. Історія створення Європейського Союзу	4	7	Вплив I та II світових війн на утворення ЄС
Тема 3. Етапи розширення ЄС	4	7	Роль України у розширенні ЄС
Тема 4. Основні інститути ЄС. Географія та демографія ЄС.	4	7	Демографічні проблеми ЄС
Тема 5. Правові механізми ЄС. Захист прав людини. Правове регулювання відносин України з Європейським союзом.	4	7	Європейський суд з прав людини
Тема 6. Мовна політика ЄС	4	7	Мовна політика у резолюціях Європарламенту.

Тема 7. Мажоритарні, міноритарні та регіональні мови в ЄС. Мовна освіта в Україні та ЄС.	4	8	Рамка CEFR та рівні володіння мовою
Тема 8. Освітні та культурні проєкти ЄС. Еразмус +	4	8	Skills Panorama та перспективи працевлаштування в країнах ЄС та Україні
Тема 9. Комунікативна стратегія ЄС. Е-демократія в Україні та ЄС.	6	8	Е-комунікація в Україні та ЄС
Разом:	38	66	

6. Питання для підсумкового контролю (залік)

50 питань

1. Отримання Україною статусу кандидата на членство у ЄС: хронологія подій.
2. Війна росії проти України та отримання Україною статусу кандидата на членство у ЄС.
3. Роль Європейської комісії та Ради Європи у наданні Україні статусу кандидата на членство у ЄС:
4. Сім вимог ЄС для України, необхідних для отримання статусу кандидата на членство у ЄС.
5. Ступінь виконання Україною вимог ЄС, необхідних для отримання статусу кандидата на членство у ЄС.
6. Перспективи вступу України до ЄС.
7. Мета, стратегія та здійснення євроінтеграційної політики України: історія стосунків Україна – ЄС (1993-2011).
8. Інституційне забезпечення Європейської інтеграції України.
9. Угода про асоціацію між Європейським Союзом (ЄС) і Україною: передумови підписання.
10. Політичні та економічні цілі Угоди про асоціацію між Європейським Союзом (ЄС) і Україною.
11. Поглиблена і всеохоплююча зона вільної торгівлі між Європейським Союзом (ЄС) і Україною.
12. Економічне співробітництво між Європейським Союзом (ЄС) і Україною.
13. Передумови виникнення ЄС.
14. Етапи розвитку Європейських співтовариств (ЄСВС, ЄЕС, ЄВРОАТОМ).
15. Створення ЄС та Маастрихтський договір.

16. Амстердамські та Ніццькі угоди: причини та наслідки їх підписання.
17. Лісабонські Угоди: причини та наслідки підписання.
18. Лісабонські Угоди у сучасному ЄС.
19. Особливості хвиль розширення ЄС.
20. П'яна найбільша хвиля розширення ЄС у 2004-2006 р.
21. Брекзит та вихід Великої Британії з ЄС: хронологія подій.
22. Наслідки Брекзиту для ЄС та Великої Британії.
23. Етапи формування та особливості інституційної системи ЄС.
24. Європейська Рада та Європейський Парламент.
25. Європейська рада та Рада Європейського Союзу: порівняння функцій.
26. Європейська Комісія: функції та вектори діяльності.
27. Суд Європейського Союзу. Європейський центральний банк.
28. Спільні та відмінні риси між Європейською радою та Радою ЄС. Головування у ЄС.
29. Структура права ЄС. Правова природа ЄС.
30. Джерела права ЄС.
31. Становлення та розвиток захисту прав людини в ЄС.
32. Права людини у Лісабонському договорі 2007 р.
33. Європейське громадянство.
34. Інституційне забезпечення євроінтеграції України.
35. Східне партнерство у відносинах Україна – ЄС.
36. Хартія основних прав 2000 року: історія створення.
37. Структура Хартії основних прав 2000 року.
38. Основні положення та власні приклади реалізації чи порушення прав, закріплених в Хартії основних прав 2000 р.
39. Європейська політика багатомовності.
40. Складові мовної політики ЄС та їх відображення у правових документах.
41. Пріоритетні напрями реалізації мовної політики Європейського Союзу.
42. Мовні програми ЄС.
43. Освітні програми ЄС.
44. Хартія багатомовності ЄС.
45. Загальна характеристика та принципи політики багатомовності ЄС.
46. Хартія регіональних та мов меншин, загальна характеристика.
47. Структура та основні положення Хартії регіональних мов та мов меншин.

48. Шкала CEFR. Історія створення, сфери використання.
49. CEFR у світових практиках викладання іноземної мови.
50. Принципи оцінювання рівня володіння мовними навичками у CEFR.

IV. Політика оцінювання

Розподіл балів та критерії оцінювання

Під час вивчення ОК «Україна та Європейський Союз: політика, культура, мова, історія» студент виконує такі види робіт: вивчення теоретичного й практичного матеріалу (на практичних заняттях та самостійно, уключно з підготовкою індивідуального завдання), написання тестів. Повноцінне засвоєння курсу передбачає відвідування лекцій, індивідуальне опрацювання літературних джерел відповідно до тематики семінарських занять; підготовку презентацій.

Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Україна та Європейський Союз: політика, культура, мова, історія» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань. Об'єктом оцінювання знань здобувачів освіти є програмовий матеріал, засвоєння якого перевіряється під час цих видів контролю. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Детальніше про засади поточного та підсумкового оцінювання див. [Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.](#)

Політика викладача щодо здобувача освіти.

Відвідування лекцій. Відвідування лекцій – обов'язкове.

Відвідування практичних. Кожне практичне заняття оцінюється окремо, тому відвідування усіх практичних – обов'язкове. Втрачені через відсутність студента бали – не відпрацьовуються, за винятком, якщо заняття було пропущене через поважну причину, підтверджену документально.

Несвоєчасне виконання завдання.

Студент, що з певних причин не відвідує лекції, зобов'язаний аргументувати свою відсутність. Якщо студент відсутній на практичному занятті з поважної причини, відпрацювання здійснюється під час індивідуально узгодженої консультації.

Під час вивчення ОК «Україна та Європейський Союз: політика, культура, мова, історія» здобувачі освіти засвоюють програмовий матеріал і виконують завдання відповідно до етапів та термінів, зазначених у силабусі.

Для оцінювання знань здобувача використовують два види контролю: поточний та підсумковий. Поточний контроль включає, опитування, роботу в малих групах, ведення дискусії, дебатів тощо. Такі методи контролю

дозволяють перевірити рівень підготовки здобувачів освіти до кожного заняття, вміння оперувати вивченим матеріалом, вміння чітко, логічно і послідовно відповідати на запитання.

Максимальна кількість балів, яку здобувач освіти може отримати за **поточний контроль** становить **80 балів**.

Максимальна кількість балів, яку здобувач освіти може отримати за **підсумковий контроль (письмове ІНДЗ)** становить **20 балів**, які розподіляються таким чином:

10 б. – максимальна кількість балів за усебічне висвітлення теми ІНДЗ, правильне оформлення списку джерел та цитувань;

10 б. – окремий розділ ІНДЗ, що містить власні думки здобувача, аналіз проблеми та авторські висновки.

Визнання результатів навчання, які здобувачі освіти отримали у формальній, неформальній (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування тощо) та/або інформальній (самоорганізована освіта, самоосвіта) освіті, регулюється [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки](#) і рішенням науково-методичної комісії факультету іноземної філології (протокол № 7 від 03.02.2022 р.).

Здобувачі освіти, які є членами наукових проблемних груп, авторами статей і тез, доповідачами на наукових конференціях, переможцями та активними учасниками фахових студентських олімпіад, мають право протягом семестру за кожен виконаний вид діяльності одноразово отримати додаткові бали до ОК «Україна та Європейський Союз: політика, культура, мова, історія», якщо здійснена активність здобувачів відповідає профілю ОК. Здобувачі освіти повинні проінформувати викладача про свої здобутки. Науково-педагогічний працівник має право самостійно визначати валідність заявлених здобувачем здобутків і приймати рішення щодо зарахування або незарахування таких балів:

– 3 бали – за результативну роботу у студентській проблемній групі (систематичне відвідування, обговорення), публікацію тез (підготовку матеріалів конференції) або виступ/и на конференції/ях без публікації/й, участь у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

– 5 балів – за публікацію статті/ей у збірнику студентських наукових праць, перемога у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

– 10 балів – за публікацію статті (статей) у збірнику наукових праць, що входить до категорії Б, або за зайняте призове місце на II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

15 балів – за перше місце на II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади.

Учасники освітнього процесу, які здобувають освіту з використанням елементів дуальної форми навчання, повинні чітко дотримуватися індивідуального плану відповідно [до Положення про підготовку здобувачів освіти у ВНУ імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти.](#)

Політика щодо академічної доброчесності. Відповідно до [статті 42 Закону України «Про освіту»](#) під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності учасники освітнього процесу повинні керуватися етичними принципами та правилами, визначеними законом, з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Жодні форми порушення академічної доброчесності (недбайливе цитування, присвоєння чужих ідей чи робіт, плагіат, псевдоавторство, неповажне ставлення до учасників освітнього процесу, списування тощо) недопустимі.

Загальні засади, принципи, настанови та правила етичної поведінки учасників освітнього процесу у ВНУ імені Лесу Українки регульовано [Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.](#)

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Виконання всіх форм робіт, які підлягають оцінюванню, відбувається згідно з силабусом у чітко визначені розкладом терміни. Здобувачі освіти, які здають роботи з порушенням термінів без поважних причин, отримують 0 балів. Якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття з поважних причин, на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової оцінки не дозволяється.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Здобувачі освіти мають право порушити будь-яке питання, яке стосується процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами у ЗВО (див. [Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки](#), пункт 5 «ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ»).

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є підготовлене і представлене ІНДЗ.

Сумарна кількість балів, яку студент отримує під час засвоєння курсу - 100 балів, Дисципліна складається з двох змістових модулів; її вивчення передбачає виконання ІНДЗ. Розподіл балів усіх форм контролю наведений у табл. 5.1:

Таблиця 5.1. Розподіл балів поточного контролю та підсумкового контролю

Поточний контроль (40 балів) Змістові модулі		Підсумковий контроль (20 балів) ІНДЗ	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	20	100
48	32		

Для підготовки індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ) на тему «Політичні (історичні, економічні, мовні, культурні) вектори взаємодії України ЄС» або «Сучасні тенденції розвитку ЄС» студенти проводять власні дослідження, опитування на актуальні теми та представляють результати у формі письмових проєктів (20 балів). Окрім запропонованих тем, студентам також надається можливість самостійно обрати тему ІНДЗ, яка відповідає їх власним освітнім потребам.

Підсумкову оцінку за національною шкалою буде внесено у залікову відомість.

У випадку незадовільної семестрової оцінки (менше 60 б.) здобувач складає залік повторно під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку на залік виноситься 80 балів, а бали, набрані за ІНДЗ (20 балів) додаються. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

VI. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є екзамен

Таблиця 5.2

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Біскуб І. П., Данильчук А. Л., Макарук Л. Л. Філософія, суспільство, мова : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 224 с.
2. Біскуб І. П., Данильчук А. Л., Сидорук М. В. Guidelines to the European Union Language Policy. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2018. 28 с.
3. Біскуб І. П., Данильчук А. Л., Сидорук М. В. Мовна політика Європейського Союзу. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2018. 16 с.
4. Biskub I. P. Danylchuk A. L. European Identity: Values, Cultures and Languages. General Overview of the European Identity and Its Connection to the Study of Languages. *Language – Culture – Politics* : International Journal. Chelm : Instytut Neogilologii PWSZ w Chelmie, 2019. Vol. 1. P. 81–92.
5. Biskub I., Danylchuk A. The Conception of Diversity in the EU. *Language – Culture – Politics* : International Journal. Chelm : Instytut Neogilologii PWSZ w Chelmie, 2020. Vol. 1. P. 211–223. (Рецензоване закордонне видання Index Copernicus)
6. Biskub I. European Union Language Policy in the European Commission's Official Recommendations. *Економічні, політичні та культурологічні аспекти європейської інтеграції України в умовах нових глобалізаційних викликів* : матеріали доп. Міжнар. наук.-практ. конф. Ужгород : Ужгород. нац. ун-т, 2018. С. 301–304
7. Європейське право: право Європейського союзу : підручник. К. : Ін Юре, 2015. 307 с.
8. Конституційні акти Європейського Союзу (в редакції Лісабонського договору) / пер. Г. Друзенка та С. Друзенко. К. : К.І.С., 2010. 536 с.
9. Копійка В. В. Європейський Союз: історія і засади функціонування. К. : Знання, 2009. 751 с.
10. Мудрий Я. Словник-довідник термінів з європейської інтеграції. К. : Міленіум, 2009. 588 с.
11. Поглиблення відносин між ЄС та Україною Що, чому і як? / за ред. Майкла Емерсона і Вероніки Мовчан. Київ, Брюссель: Центр європейських політичних досліджень (CEPS), Інститут економічних досліджень та політичних консультацій (ІЕД). 2016. 267 с.
12. Програма інтеграції України до Європейського Союзу. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=n0001100-00#Text>.

13. Прокопенко Л. Л. П 80 Інституційна система ЄС : навч. посіб. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. 220 с.
14. Рудік О. М. Вироблення політики та ухвалення рішень в ЄС : навч. посіб. К. : Міленіум, 2009. 278 с.
15. About Multilingualism Policy. URL:
https://ec.europa.eu/education/policies/multilingualism/about-multilingualism-policy_en.
16. An official website of the European Union. URL: <https://ec.europa.eu/>
17. Erasmus+, Capacity building in higher education (CBHE) action. Survey report : impact of COVID-19 on the implementation of Erasmus+ CBHE projects. URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/5af085cb-d952-11eb-895a-01aa75ed71a1/language-en>.
18. Що чекає на Україну після рішення про статус кандидата та коли реально вступити до ЄС. URL:
<https://www.euointegration.com.ua/articles/2022/06/24/7141940/>
19. Україна отримала статус кандидата на членство в ЄС. URL:
<https://www.kmu.gov.ua/news/ukrayina-otrimala-status-kandidata-na-chlenstvo-v-yes>
20. Кандидат авансом: 7 вимог, які має виконати Україна, щоб ЄС не скасував її новий статус. URL:
<https://www.euointegration.com.ua/articles/2022/06/18/7141516/>

Додаткова література

21. EU Publications. URL: <https://op.europa.eu/en/web/general-publications/publications?fbclid=IwAR2GtSrRofeUez3WepCC6nYqnVhOjP1U5uXkloJvKSAL1Lv-XJfxap1BNho> .
22. European Union Language Policy. Jean Monnet Module. URL:
<https://all.vnu.edu.ua/nauka/jean-monnet-project> .
23. Hix S. The Political System of the European Union. London : Palgrave Macmillan ; 3rd edition edition, 2011. 448 p.
24. How the European Union works: Your guide to the EU institutions. Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2012. 40 p.
25. Jacobs F. The European Parliament. London : John Harper Publishing, 2016. 512 p.
26. Linguistic Diversity. URL: https://ec.europa.eu/education/policies/linguistic-diversity_en.
27. McCormick J. Understanding the European Union : A Concise Introduction. London : MacMillan Education UK, 2017. 252 p.

